

ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ДИСКУРСУ ЕВФЕМІЇ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)

Голофост В., студ. ПР-52

Евфемізм (від грец. *euphémia* — утримування від неналежних слів, пом'якшений вираз) — заміна грубих або різких слів і виразів м'якшими, а також деяких власних імен — умовними позначеннями.

Евфемізм є наслідком лексичного табу, яке завдяки різного роду упередженням, марновірствам, релігійним віруванням накладається на вживання назв певних предметів і явищ навколишнього світу, внаслідок чого людина вдається до виразів іносказань. Характерно, що нові позначення «непристойних» предметів і явищ з часом втрачають характер евфемізмів, починають сприйматися як пряма вказівка на «непристойний» предмет і в свою чергу стають «непристойними».

До мовних засобів та способів евфемізації в англійській мові належать:

- 1) використання термінів іншомовного або технічного походження у зв'язку з їх незрозумілістю для більшості носіїв мови для вуалювання суті явища (*derriere, perspire, security breach*);
- 2) літоти (*not exactly thin* замість *fat*, *not completely truthful* замість *lied*);
- 3) абрєвіатури (*SOB – son of a bitch, BS – bullshit, TS – tough shit, SOL – shit*);
- 4) абрєвіатури з використанням "фонетичного" алфавіту (*Bravo Sierra – "bullshit"*);
- 5) гра на абрєвіатурах (*H-e-double hockey – hell, sugar honey iced tea – shit*);
- 6) абстрагування (*it, the situation, go, left the company, do it*);
- 7) слова з загальним значенням, що використовуються для того, щоб називати цілком конкретні предмети та дії (*behind, unmentionables, privates*);
- 8) неправильна вимова (*goldarnit, dadgummit, freaking, shoot, heck*);

Групи фразеологічних евфемізмів:

1. Група евфемістичних назв смерті, вмирання та всього, що з цим пов'язане: *to pass away, to expire, to depart one's life, to breathe one's last, to go the way of all flesh, to pass into darkness, to go west*.

2. Розмовні евфемістичні замітники, що називають злочини, людські пороки та їх наслідки, а також явища, про які неприємно згадувати: to hit the bottle, to tell stories, three sheets in (to) the wind, in one's cups, send somebody to glory, send somebody to kingdom-come.

3. Евфемізми, пов'язані з релігійними уявленнями. Це вживання слів the Lord, the Supreme Being, Heaven, goodness замість God, а також the Prince of Darkness, the deuce, the Evil One, the dickens, old Nick, old Harry замість Devil.

4. Евфемізми, що називають бідність, скрутне фінансове становище: be in Queer Street, live from hand to mouth, not to have a shirt to one's back, not (to have) a penny to bless oneself with.

5. Евфемізми, що позначають психічні розлади (що призводить до неправоздатності): be out (take, leave) of one's senses, be off one's nut, go nuts.

6. Евфемізми, які називають деякі стани та дії, що пов'язані зі сферою фізіології: pay a call, a call of nature, in the straw, in a (the) family way.

7. Евфемізми, що стосуються сексуальної сфери: a lady of easy virtue, a light (easy) woman, a real battleaxe

8. Евфемізми, що позначають вік та інші поняття, пов'язані з цією сферою: elderly - active-lifestyler, advanced in years, bat, bidduю

Протягом останніх десятиліть англійська мова пережила справжній евфемістичний бум, спричинений утвердженням так званої політично-коректної мови. Це означає необхідність прибрати з мови всі ті мовні одиниці, які зачіпають почуття, гідність індивідууму, вірніше, знайти для них відповідні нейтральні або позитивні евфемізми.

Внаслідок цього процесу англійська мова поповнилася численими евфемістичними замітниками назв певних етнічних, расових, демографічних та соціальних груп: Afro-American (замість Negro), Native American (замість Indian), Ameriasian (замість Asian American), senior citizens (замість the aged, the elderly), disabled (замість crippled).

Ще одна група евфемістичних субституцій пов'язана із підвищенням престижу професій та занять (name-lifting). Це, приміром, заміщення слова janitor на facility manager, відповідно: secretary – team assistant/administrative assistant, potter – ceramicist, cleaning lady – interior care provider, garbage collector – sanitary engineer, rat catcher – exterminating engineer.

Наук. кер. - Свирид А.М., викладач